

Realskole? Jeg ønsker i det hele ikke tyndelig Forbindelse mellem det kommunale Skolevæsen og Realskolerne, idet jeg, som sagt, er bange for, at man skal fristes ind paa at oprette den Slags Skoler og derved forsumme Borger- og Almueskoler, hvad jeg ikke ønsker.

Medens jeg har Ordet, maa det maatte være mig tilladt at henlede Opmærksomheden paa Spørgsmaalet om Tilskuddet til Sogne- og Folkebibliotekerne. Der ydes hertil aarlig 10,000 Kr. Denne Sum foreslaas nu af den højtærede Minister forhøjet til 14,000 Kr., og Finansudvalget har ikke stillet noget Endringsforslag, har altsaa tiltraadt Forbringen. Jeg beder dog ærede Medlemmer lægge Mærke til, om denne lille Sums Administration ikke er alt for dyr. Det jes nemlig af Betænkningen, at den Mand, der skal uddele de 10,000 Kr., tager Tiende af dem — det er en ny Art Tiende, der indfores her — nemlig 1000 Kr. Det er temmelig flot for at forvalte 10,000 Kr. Naar nu Summen foreslaas forhøjet til 14,000 Kr., skal denne Mand saa fremdeles have 10% af disse Penge, altsaa 1400 Kr.? Jeg henstiller til det ærede Finansudvalg, om det ikke mellem 2den og 3dje Behandling kunde begrænse denne efter min Mening alt for store Procentandel, i alt Fald sørge for, at den ikke overstiger de 1000 Kr., som nu ydes. Der er jo den uheldige Omstændighed, at naar vi her ønske at støtte et eller andet godt Formaal, hænger en eller anden Embeds- eller Bestillingsmand sig paa og tager en ret klækelig Del af den Gave, som man vilde have, skulde komme et eller andet nyttigt Formaal til gode.

Jeg skal endelig omtale det Forslag, som før blev motiveret af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (Klausen). Det var jo et rørende Foredrag, vi hørte af det ærede Medlem, og jeg er temmelig stikker paa, det har gjort et dybt Indtryk paa samtlige Medlemmer her at høre, hvorledes Kjøbenhavn er forfordelt i Sammenligning med det øvrige Land. Af det ærede Medlems Foredrag maatte man jo saa det Indtryk, at Kjøbenhavn ikke stammelig uret, medens Landboerne og Købstæderne uden for Kjøbenhavn slap billigt i Henseende til Udgifter til Stat og Kommune. Jeg deler nu ikke den Betragtning, tværtimod. Det undrer mig, at den ærede Rigsdagsmand foretog sin Beregning ud fra det Synspunkt, hvorledes Stats- og Kommunestatterne fordelte sig pr. Hoved. Det er da vel ikke det ærede Medlems Princip, at en Kopstat er den retfærdigste, og at man bør gaa ud fra den i sine

Sammenligninger angaaende Borgernes Forhold over for Stat og Kommune samt deres Forhold indbyrdes. Jeg mener, at det er mere demokratisk at gaa ud fra en Udfølgelse af, hvorvidt Skattebyrden paa de forskellige Steder staar i et passende Forhold til Skatteevnen eller ej. Gaar man ud fra dette Synspunkt, slipper efter min Mening Kjøbenhavns Kommune alt for billigt i Forhold til det øvrige Land, baade med Hensyn til Stats- og Kommunestatter. Det ærede Medlem søgte at opregne, hvor mange Statter der udredes af Landkommunerne, for at kunne anstille fine Sammenligninger mellem Udgifterne til Stat og Kommune for Kjøbenhavn og det øvrige Lands Vedkommende. Men det ærede Medlem glemte en stor Faktor, en stor Stat, som Bønderne maa udrede, nemlig Tienden, der beløber sig til mellem 7—8 Millioner om Aaret. Den er ved Tidernes Ugunst hovedsagelig bleven lagt paa alle Landejendomme under 12 Tdr. Hartkorn. Naar det ærede Medlem vil tage det med i sine Betragtninger, vil han se, at Bønderne ere ret godt velsignede med Statter og Afgifter af deres Ejendomme, og Forholdet er endnu værre, naar man sammenligner Forholdet mellem Skatteevne og Skattepligt. Men det ærede Medlem glemmer at gøre opmærksom paa, at naar man spørger, hvad Udbytte man har af disse Statter til Stat og Kommune, maa man indrømme, tror jeg nok, at, er der nogen, der nyder Broderparten, er det Kjøbenhavns Kommune. Jeg har i Fjor, da vi drøftede Spørgsmaalet om de 170,000 Kr. aarlig af Statskassen til Kjøbenhavns Skolevæsen, gjort opmærksom paa de Fordele, Kjøbenhavns Kommune har af Staten og af de Statter, der svares til Staten, og skal ikke gentage dette; men dersom vi ude paa Landet vilde indrette vort Kommunalvæsen paa at søge de samme Goder og Behageligheder, som Kjøbenhavn har af sine kommunale Statter, saa kunde vi sagtens komme op med vore Statter. Dersom vi forlangte Broslægning, Gasbelysning, elektrisk Lys o. s. v., saa vilde det ærede Medlem se, at Landkommunerne vilde komme langt højere op med deres Statter, end de ere i dette Øjeblik. Jeg mener, at Købstæderne ogsaa uden for Kjøbenhavn med Hensyn til Udgifter ere meget for dyrt administrerede, ikke at tale om de forskellige kommunale Embedsmænd, som ere en Folge af hele Kommunerens Administration, saa det ærede Medlems Sammenligning gælder ikke.

Det ærede Medlem henviste til en Afstemning, der har fundet Sted her i Tinget i Samlingen 1876—77 over Finansloven